

Súd: Okresný súd Košice okolie
Spisová značka: 18C/288/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7514206011
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 02. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Pribula
ECLI: ECLI:SK:OSKE3:2016:7514206011.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Košice - okolie sudcom JUDr. Jozefom Pribulom v právnej veci navrhovateľa Československá obchodná banka a.s., Michalská 18, 815 63 Bratislava, IČO 36 854 140, zastúpeného HMG LEGAL s.r.o., Štefanovičova 12, 811 04 Bratislava proti odporcom: 1) H. O., Z.. XX.XX.XXXX, B. Q. Č.. XXX T. X) J. O., Z.. X.X.XXXX, B. Q. Č.. XXX v konaní o zaplatenie 3.874,70 eur s prísl. takto

rozhodol:

Odporcovia v 1. a 2. rade sú povinní zaplatiť navrhovateľovi spoločne a nerozdielne 3.450,73 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,25%

- z istiny 2.815,- eur od 17.3.2014 do 19.12.2014,
8,05% ročne

- z istiny 2.771,70 eur od 20.12.2014 do 20.1.2015,

- z istiny 1.729,17 eur od 21.1.2015 do 27.1.2015,

- z istiny 2.686,62 eur od 28.2.2015 do 27.3.2015,

- z istiny 2.644,07 eur od 28.3.2015 do 29.4.2015,

- z istiny 2.622,50 eur od 30.4.2015 do 18.5.2015,

- z istiny 1.562,50 eur od 19.5.2015 do 29.6.2015,

- z istiny 2.475,95 eur od 30.6.2015 do 22.7.2015,

- z istiny 2.397,73 eur od 23.7.2015 do zaplatenia,

všetko to do troch dní od právoplatnosti rozsudku. s tým, že plnením jedného z odporcov zaniká v rozsahu plnenia povinnosť druhého odporcu.

Odporcovia v 1. a 2. rade sú povinní zaplatiť navrhovateľovi spoločne a nerozdielne 635,92 eur s 8,25% úrokom od 17.3.2014 až do zaplatenia, všetko to do troch dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že plnením jedného z odporcov zaniká v rozsahu plnenia povinnosť druhého odporcu.

V prevyšujúcej časti návrh z a m i e t a.

Konanie v časti o zaplatenie 423,97 eur z a s t a v u j e.

Odporcovia v 1. a 2. rade sú povinní zaplatiť navrhovateľovi spoločne a nerozdielne trovy konania v sume 174,58 eur na účet navrhovateľa a na účet právneho zástupcu navrhovateľa 752,81 eur, všetko to do troch dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že plnením jedného z odporcov zaniká v rozsahu plnenia povinnosť druhého odporcu.

odôvodnenie:

Navrhovateľ podaným návrhom žiadal, aby súd zaviazal odporcov zaplatiť mu celkom 3.874,70 eur spolu s 13,40% úrokom z úveru z istiny 2.821,70 eur od 17.3.2014 do zaplatenia a úrokom z omeškania vo výške 8,25% z istiny 2.821,70 eur od 17.3.2014 až do zaplatenia a s úrokom z omeškania vo výške

8,25% ročne z istiny 635,92 eur (úroky z úveru a poplatky od 17.3.2014 až do zaplattenia, ako aj náhradu trov konania.

Svoj návrh odôvodnil tým, že navrhovateľ uzatvoril s odporcami zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXXR, na základe ktorého bol poskytnutý odporcom úver vo výške 4.979,09 eur pri 13,4% úroku z úveru a RPMN 15,65% a tento úver sa zaviazali splácať tak, že peňažné prostriedky sa prevedú na účet dlžníka č. XXXXXXXXXXX T. poskytnutú výšku úveru odporcovia uhradia v 120 mesačných splátkach vždy k 15. toho - ktorého mesiaca, počnúc dňom 15.11.2008 až do 15.10.2018 s tým, že splátka bude činiť 75,55 eur.

Odporcovia nedodrжали podmienky zmluvy, keďže úver riadne a včas nesplácali a boli v omeškaní so splatením viac ako dvoch splátok a súčasne aj jednej splátky po dobu dlhšiu ako tri mesiace, preto dňa 15.11.2012 navrhovateľ listom Oznámenie o zosplatnení úveru vyhlásil celú svoju pohľadávku za splatnú. Podľa vyčíslenia pohľadávky bol celkový dlh 3.874,70 eur a pozostával z istiny 2.821,70 eur, riadneho úroku z úveru 633,93 eur a úrokov z omeškania 617,08 eur, ako aj poplatkov 1,99 eur.

Podaním zo dňa 8.2.2016 navrhovateľ predložil súdu úpravu návrhu s tým, že došlo k čiastočným úhradám zo strany odporcov v celkovej výške 423,97 eur a tieto čiastky boli započítané na dlžnú istinu pohľadávky a navrhoval, aby súd odporcov zaviazal zaplatiť mu 3.450,73 eur spolu s 13,40% úrokmi ročne

- z istiny 2.821,70 eur od 17.3.2014 do 19.12.2014,
- z istiny 2.771,70 eur od 20.12.2014 do 21.1.2015,
- z istiny 2.729,17 eur od 22.1.2015 do 27.2.2015,
- z istiny 2.686,62 eur od 28.2.2015 do 27.3.2015,
- z istiny 2.644,07 eur od 28.3.2015 do 29.4.2015,
- z istiny 2.622,50 eur od 30.4.2015 do 18.5.2015,
- z istiny 2.562,50 eur od 19.5.2015 do 29.6.2015,
- z istiny 2.475,95 eur od 30.6.2015 do 22.7.2015 a
- z istiny 2.397,73 eur od 23.7.2015 do zaplattenia.

Zároveň žiadal súd, aby zaviazal odporcu aj na zaplattenie úrokov z omeškania vo výške 8,25% ročne

- z istiny 2.821,70 eur od 17.3.2014 do 19.12.2014
- a úroku z omeškania vo výške 8,05% ročne
- z istiny 2.721,70 eur od 20.12.2014 do 21.1.2015,
- z istiny 2.729,17 eur od 22.1.2015 do 27.2.2015,
- z istiny 2.686,62 eur od 28.2.2015 do 27.3.2015,
- z istiny 2.644,07 eur od 28.3.2015 do 29.4.2015,
- z istiny 2.622,50 eur od 30.4.2015 do 18.5.2015,
- z istiny 2.562,50 eur od 19.5.2015 do 29.6.2015,
- z istiny 2.475,95 eur od 30.6.2015 do 22.7.2015 a
- z istiny 2.397,73 eur od 23.7.2015 až do zaplattenia

a taktiež úrok z istiny 635,92 eur vo výške 8,25% ročne od 17.3.2014 až do zaplattenia, ako aj trovy konania.

V časti o zaplattenie 423,97 eur s prísl. berie návrh späť a v tejto časti žiada konanie zastaviť a vrátiť zaplattený súdny poplatok.

Odporca v 1. rade vo svojej účastníckej výpovedi uviedol, že obdržal od navrhovateľa úver, pričom v tom čase bol zamestnaný a preto spočiatku úver riadne splácal. Následne po dvoch rokoch stratil prácu a nemal dostatok finančných prostriedkov, aby úver splácal, preto ho uhrádzal iba sporadicky. Mal za to, že nie je v jeho možnostiach úver jednorazovo uhradiť, ale môže ho splácať maximálne v sume 90,- eur mesačne, keďže je ženatý a má tri maloleté deti. Iný majetok nevlastní, keďže býva v rodinnom dome svojej matky.

Odporkyňa v 2. rade taktiež uznala, že dostala od navrhovateľa úver, ktorý riadne nesplácala a bola ochotná ho uhrádzať, ale iba v splátkach maximálne v sume 90,- eur mesačne. Poukázala na to, že poberá dávku v hmotnej núdzi v sume 230,- eur, iný príjem nemá a má tri maloleté deti.

Na základe vykonaného dokazovania súd zistil tento skutkový stav:

Navrhovateľ uzavrel s odporcami zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXR dňa 16.10.2008. V zmysle tejto úverovej zmluvy navrhovateľ poskytol odporcom peňažné prostriedky formou spotrebiteľského úveru do výšky úverového rámca 4.979,09 eur a tieto finančné prostriedky previedol na účet odporcu v 1. rade č. 4006932640. Vyčerpaný a nesplatený úver sa podľa dohody účastníkov úročí úrokovou sadzbou 13,4% ročne a RPMN predstavuje 15,65%, pričom celkové náklady dlžníka spojené s týmto úverom činia 4.425,41 eur, pokiaľ sa úver bude riadne splácať. Tento úver sa odporcovia zaviazali splácať po dobu 120 mesiacov počnúc dňom 15.11.2008 do 15.10.2018 vždy v 15. deň toho - ktorého mesiaca v splátkach po 75,55 eur. Účastníci sa zároveň dohodli na poistení úveru a mesačný poplatok činí 6,21 eur.

Odporcovia podmienky zmluvy nedodržali, keďže úver po dohodnutú dobu riadne včas nesplácali, v dôsledku toho navrhovateľ v oznámení o zosplatnení úveru vyhlásil pohľadávku za splatnú 15.11.2012. Podľa vyčíslenia pohľadávky poskytnutého úveru k 16.3.2014 bol celkový zostatok v sume 3.874,70 eur a pozostával z istiny úveru 2.821,70 eur, riadneho úroku z úveru v sume 633,93 eur a úrokov z omeškania 417,08 eur, ako aj poplatku 1,99 eur.

Podľa ust. § 497 Obchodného zákonníka zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ na požiadanie dlžníka poskytnúť v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

Podľa § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka od doby poskytnutia peňažných prostriedkov je dlžník povinný platiť z nich úroky v dojednanej výške.

Podľa ust. § 2 písm. a) Zákona 258/2001 o spotrebiteľských úveroch v znení zákona 568/2007 Z.z. pre účely tohto zákona sa rozumie spotrebiteľským úverom dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme odloženej platby, pôžičky alebo v inej právnej forme.

Podľa ust. § 2 písm. b) Zákona 258/2001 Z.z. na účely tohto zákona sa rozumie zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté finančné prostriedky vrátiť a uhradiť celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom.

Odporcovia svoj záväzok voči navrhovateľovi riadne a včas nesplátili. Súd ich preto zaviazal na zaplatenie nedoplatku istiny v celkovej sume 3.450,73 eur spoločne a nerozdielne s tým, že plnením jedného z odporcov zaniká v rozsahu plnenia povinnosť druhého odporcu. Mal za to, že úverová zmluva je platná a istina 3.450,73 eur navrhovateľovi nebola uhradená. Zároveň odporcovia boli súdom zaviazaní zaplatiť aj úrok z úveru vo výške 635,92 eur, t.j. úrok do splatnosti úveru tak, ako bol navrhovateľom vyčíslený podaním zo dňa 8.2.2016.

Podľa ust. § 96 O.s.p. navrhovateľ môže vziať za konania späť návrh na jeho začatie, a to sčasti alebo celkom. Ak je návrh vzatý späť celkom, súd konanie zastaví. Ak je návrh vzatý späť sčasti, súd konanie v tejto časti zastaví.

Súd konanie nezastaví, ak odporca so späťvzatím návrhu z vážnych dôvodov nesúhlasí; v takom prípade súd po právoplatnosti uznesenia pokračuje v konaní.

Nesúhlas odporcu so späťvzatím návrhu nie je účinný, ak dôjde k späťvzatiu návrhu skôr, než sa začalo pojednávanie, alebo ak ide o späťvzatie návrhu na rozvod, neplatnosť manželstva alebo určenie, či tu manželstvo je alebo nie je. V takomto prípade súd rozhodne o zastavení konania do 30 dní od späťvzatia návrhu.

V zmysle tohto zákonného ustanovenia, keďže navrhovateľ zobral návrh na začatie konania čiastočne späť v sume 423,97 eur, ktorá čiastka bola uhradená v priebehu konania spolu s príslušenstvom, súd preto v tejto časti konanie zastavil.

Súd zamietol úrok úveru vo výške 13,40% ročne

- z istiny 2.821,70 eur od 17.3.2014 do 19.12.2014,
- z istiny 2.771,70 eur od 20.12.2014 do 21.1.2015,
- z istiny 2.729,17 eur od 22.1.2015 do 27.2.2015,
- z istiny 2.686,62 eur od 28.2.2015 do 27.3.2015,
- z istiny 2.644,07 eur od 28.3.2015 do 29.4.2015,
- z istiny 2.622,50 eur od 30.4.2015 do 18.5.2015,
- z istiny 2.562,50 eur od 19.5.2015 do 29.6.2015,
- z istiny 2.475,95 eur od 30.6.2015 do 22.7.2015 a
- z istiny 2.397,73 eur od 23.7.2015 až do zaplatenia.

Podľa ust. § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka príslušenstvom pohľadávky sú úroky, úroky z omeškania, poplatok z omeškania a náklady spojené s ich uplatnením.

Peňažný záväzkový právny vzťah je v právnej teórii všeobecne ponímaný buď ako hlavný alebo vedľajší. Hlavným záväzkovým právnym vzťahom je peňažný záväzkový vzťah vtedy, ak jeho kauza smeruje priamo k zaplateniu, resp. k získaniu určitej čiastky peňazí. Vedľajším a akcesorickým peňažným záväzkovým právnym vzťahom je záväzkový právny vzťah úrokový, ktorý vzniká iba vtedy, ak medzi účastníkmi existuje peňažný záväzkový právny vzťah hlavný. Úrokovým záväzkovým právnym vzťahom je záväzok (zmluvný alebo zákonný) zaplatiť veriteľovi určitú pomernú časť (spravidla určenú percentnou sadzbou) peňažného záväzku hlavného. Občiansky zákonník (a v nadväznosti naňho aj Obchodný zákonník), rozoznáva úroky a úroky z omeškania. Úroky z omeškania majú povahu sankcie (sankčné úroky) za omeškanie dlžníka so splnením záväzku (§ 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka).

Platia sa vedľa vlastného plnenia stanoveným percentom z tej istej časti dlhu, s ktorou je dlžník v omeškani (porovnaj napr. Knapp V. a kol., Občianské právo hmotné, Svazek II, vydání první, KODEX Praha 1995, str. 74 a 75, a zo staršej literatúry napr. Lazar J., Švestka J. a kolektiv, Občianské právo hmotné, Svazek II, vydání první, Panorama Praha 1987 str. 17).

Omeškanie dlžníka s plnením záväzku má zo zákona za následok obsahovú zmenu práv veriteľa a povinností dlžníka, resp. ich doplnenie novými právami a povinnosťami. Omeškaním teda nastáva zo zákona zmena obsahu právneho pomeru (tým, že vedľa trvajúcej povinnosti splniť záväzok, vznikajú aj nové (ďalšie) práva a povinnosti, bez ohľadu na to, či dlžník omeškanie zavinil. Podľa štandardného výkladu podávaného súdnou praxou definícia príslušenstva pohľadávky obsiahnutá v § 121 ods. § 3 Občianskeho zákonníka platí aj pre obchodnoprávne záväzkové vzťahy (viď R 14/1988 Sbírkou soudních rozhodnutí a stanovisek).

Úroky, úroky z omeškania a poplatok z omeškania sú teda podľa § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka príslušenstvom pohľadávky, ktoré sa v zmysle tohto ustanovenia a v nadväznosti na definíciu záväzkového vzťahu v § 488 Občianskeho zákonníka a jeho všeobecného chápania v právnej teórii (porovnaj literárne odkazy vyššie) chápu ako peňažné plnenie (istina), na ktorú má veriteľ právo podľa hlavného záväzkového vzťahu, k zmene ktorého (pokiaľ možno nárokovať i sankcie za omeškanie s platením) dochádza priamo zo zákona až omeškaním dlžníka. Úrokový záväzkový vzťah je ako bolo uvedené vyššie vzťahom akcesorickým, ktorého vznik je podmienený platným záväzkovým vzťahom hlavným. Splnením hlavného záväzku (alebo iným spôsobom jeho zániku) zaniká (končí) i akcesorický záväzok úrokový a pretrváva iba povinnosť uhradiť už „dospelé“ úroky. Tým, že včas nesplatí úroky z istiny, sa dlžník dostáva do omeškania s plnením príslušenstva, [ale nie do omeškania s plnením vlastného dlhu (istiny)].

Aplikačná prax súdov sa otázkou priznania úrokov za úver po splatnosti pohľadávky a teda popri úrokoch z omeškania či iných sankciách už zaoberala. Najvyšší súd konštatoval cit. „Odvolací súd v tejto súvislosti upozorňuje, že dohodnuté úroky z poskytnutých prostriedkov platia len do splatnosti dlhu (jeho splátok). Od splatnosti je dlžník v omeškani a musí platiť úroky z omeškania (§ 369 Obchodného zákonníka (uznesenie NS SR vo veci 4Obo 143/98). V rozsudkoch súdov sa zmluvné dojednanie povinnosti platiť úroky popri úrokoch z omeškania označilo za obchádzanie zákonného pravidla zakotveného v § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka o administratívnom strope úrokov z omeškania (napr. rozsudok KS v Prešove vo veci 6Co/182/2011).

Existujú však aj odlišné názory, podľa ktorých dispozitívna norma neobmedzuje dobu na poskytnutie finančných prostriedkov a kým úroky z omeškania sú sankciou, tak úroky sú odmenou za užívanie si peňazí a preto ich treba platiť až do ich vrátenia (napr. rozsudok NS ČR z 27.6.2007 č.k. 33 Odo 657/2005).

Zásadný posun v prejednávanej otázke predstavuje v spotrebiteľských právnych veciach judikatúra Súdneho dvora Európskej únie.

Súdny dvor výkladom smernice Rady 93/13 EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách stanovil zásadne pravidlo pre kvalifikáciu zmluvnej podmienky za nekalú, ak sa odkláňa od dispozitívnych noriem zákona v neprospech spotrebiteľa (napr. C-415/11, AZIZ) cit. „Článok 3 ods. 1 smernice 93/13 sa má vykladať v tom zmysle, že: - pojem „značná nerovnováha“ ku škode spotrebiteľa treba posúdiť na základe analýzy vnútroštátnych právnych predpisov, uplatňovaných v prípade absencie dohody medzi zmluvnými stranami s cieľom posúdiť, či a prípadne v akej miere je právne postavenie spotrebiteľa vyplývajúce zo zmluvy nevýhodnejšie než právne postavenie zakotvené v platnom vnútroštátnom práve. ... - na účely určenia, či dôjde k nerovnováhe „napriek požiadavke dôvery [dobrej viery - neoficiálny preklad]“, treba preveriť, či predajca alebo dodávateľ, ktorý zaobchádza so spotrebiteľom čestne a rovnocenne, mohol rozumne očakávať, že by tento spotrebiteľ súhlasil s dotknutou podmienkou po individuálnom dojednaní“.

Zákonodarca opakovane pristúpil k regulácii úverových vzťahov a oficiálne sa kritizuje nadmerný nárast zadĺženia obyvateľstva z úverových vzťahov. Cit. napr. z dôvodovej správy k novele nar.vl. 87/1995 Z.z. vykonanej nar.vl. č. 586/2008 Z.z. „Cieľom predkladaného návrhu je docieľiť vyváženú právnu úpravu v oblasti sankcií, a tak zamedziť jednej z foriem úžerných praktík v spotrebiteľských veciach. Reaguje sa na sofistikovanejšie a oveľa nebezpečnejšie úžerné praktiky, pri ktorých sa síce nedojednávajú vysoký úrok za poskytnutie peňažných prostriedkov, ale cez množstvo zmluvných pokút a iných sankcií sa ospravedľňuje neprimeraný nárast výšky pohľadávky. Podľa článku 8 Smernice RAdy 93/13 EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách môžu štáty prijať prísnejšie opatrenia za účelom zabezpečenia maximálneho stupňa ochrany spotrebiteľa. Navrhovaná právna úprava bez ujmy pre dodávateľa zabezpečuje jednoduchšie, ale predovšetkým jednotnejšie pravidlá pri sankciách spojených s porušením záväzku spotrebiteľa.... Spotrebiteľské vzťahy nesmú byť zdrojom neprimeraných ziskov...“.

Je evidentné, že úroky popri úrokoch z omeškania sú nielen odklonom od zákona v neprospech odporcu, ale vo svojich dôsledkoch odporujú ak kogentnému zákonnému pravidlu. Uplatnený úrok 18,90% p.a. prevyšuje úrok z omeškania a problematická klauzula o úrokoch popri úrokoch z omeškania (po splatnosti) prima facie potenciálne umožňuje navýšenie dlhu nad výšku poskytnutého úveru v rozpore s ust. § 3a ods. 3 nar.vl. 87/1995 Z.z. (úver 450,- eur, podľa problematickej klauzuly je dlžná suma ku dňu vyhlásenia rozsudku 1.350,- eur).

Predčasné zosplatnenie úveru predstavuje vo svojej povahe jednostranný sankčný právny inštitút, ktorý umožňuje veriteľovi zmenou záväzku požadovať jednorazové, okamžité vrátenie celej požičanej istiny. Teda podstatný rozdiel stavu výhody splátok a stavu jednorazového zosplatnenia úveru spočíva v tom, že veriteľ nemá nárok a spotrebiteľ nemá povinnosť vrátiť celú požičanú sumu naraz. Splácanie úveru v splátkach teda na strane veriteľa vyvoláva stav absencie požičanej sumy istiny, ktorá sa iba postupne (v splátkach) vracia a spláca a za tento stav nedostatku a úverovania patrí veriteľovi úrok. Úrok preto predstavuje jednoducho povedané cenu peňazí v zmysle ceny obetovanej príležitosti veriteľa, ktorý tým, že nemá istinu úveru k dispozícii, nemôže s touto nakladať a produkovať zisk. Absentujúci zisk pokrýva veriteľovi práve úrok splácaný spolu v rámci splátky úveru v režime dojednaného záväzku. Tento stav tzv. výhody splátok je obvyklý a od nepamäti justifikuje nárok dodávateľa na úroky ako cenu dočasne obetovaných peňazí, ktorých dispozície sa veriteľ zbavuje v záujme získania budúcich úžitkov v podobe kapitalizovanej odplaty, získanej za celé obdobie postupného splácania úveru, a teda výhody splátok. Iný stav je však príznačný pre predčasné a mimoriadne zosplatnenie úveru, kde veriteľovi vzniká nárok na jednorazové vrátenie požičanej istiny úveru, vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu zosplatnenia úveru. V tomto prípade svojím právnym úkonom veriteľ navodzuje stav, v ktorom má právo získať okamžite späť celú sumu požičaných peňažných prostriedkov, v dôsledku čoho na jeho strane odpadá obmedzenie jeho práva na dispozíciu s istinou úveru, a tým obmedzenie obchodovania s peniazmi, ktoré už dlžník nemá právo vrátiť v režime výhody splátok. Práve v tomto kruciálnom rozdieli spočíva

ekonomická podstata straty nároku veriteľa na úroky za požičanie peňažných prostriedkov spotrebiteľa. logicky tak nastupuje stav, v ktorom by mal mať veriteľ záujem a vyvinúť úsilie smerujúce k skorému vráteniu peňažných prostriedkov a právny poriadok mu po mimoriadnom zosplatnení úveru poskytuje viaceré právne prostriedky vymožená jednorazovo zosplatnenej pohľadávky (úveru). Ak teda nastal stav, kedy spotrebiteľ už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba a tieto užívať, niet dôvodu ani na to, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby prostriedkov spotrebiteľom. V opačnom prípade by bol založený krajne nespravodlivý a ústavne nekonformný stav, kde spotrebiteľ by bol vystavený všetkým sankčným mechanizmom vynútenia povinnosti a plnenia a veriteľ by naďalej pohodlne inkasoval úroky zo sumy, ktorú by mu spotrebiteľ na výzvu nevrátil. De facto by išlo o právny stav, podľa ktorého by sa popreli účinky veriteľom vyvolanej zmeny obsahu záväzku a veriteľ by úroky inkasoval, ako keby k zmene záväzku nedošlo, zatiaľ čo však spotrebiteľovi by neboli garantované nijaké práva, ktoré mu plynuli zo zmluvy pred veriteľom vyvolanou zmenou záväzku. Súd takýto stav v žiadnom prípade nemôže pripustiť, lebo by toleroval založenie hrubej nadvlády dodávateľa voči spotrebiteľovi, a to navyše za stavu, že veriteľ si môže nárokovať a môže sa domôcť jednorazového vrátenia peňažných prostriedkov z majetku spotrebiteľa a nemusí trpieť nijaké obmedzenia užívania svojho majetku podľa uzavretej zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Ak by navyše odvolací súd takúto zmenu justifikoval, podporil by nielen hrubú nadvládu veriteľa, ale zároveň by podporoval aj stav, v ktorom veriteľ nie je nútený vymáhať svoju pohľadávku a odplatné úroky mu majú nahradiť stav jeho potenciálnej nečinnosti, resp. stav nespôsobilosti spotrebiteľa vrátiť požičanú istinu jednorazovo. Takéto konanie veriteľa však neprípomína v slovenskom právnom poriadku nijakú právnu ochranu a ani preto niet titulu na inkasovanie odplatných úrokov. Uvedenou úvahou sa odvolací súd prirodzene dostáva aj v poradí k ďalšiemu zásadnému záveru, spočívajúcemu v skutočnosti, že keďže jednorazovým zosplatnením vzniká spotrebiteľovi povinnosť jednorazovo vrátiť sumu požičaného úveru, navýšenú o kapitalizované úroky ku dňu zosplatnenia a počnúc prvým dňom omeškania spotrebiteľa ide o protiprávny stav založený sankčným jednostranným predčasným zosplatnením úveru. S protiprávnym stavom sa prirodzene spájajú výhradne sankcie, keďže spotrebiteľ je v omeškaní s vrátením uvedenej sumy. Naopak s protiprávnym stavom sa nikdy nebudú spájať odplatné plnenia, ktoré sa spájajú len so stav lege artis, a teda stavom oprávneného držania peňažných prostriedkov podľa podmienok spotrebiteľskej zmluvy. Ak napriek tomu existuje zmluvná úprava, ktorá s protiprávnym stavom stotožňuje aj odplatné nároky patriace len v právne súladnom stave, je táto právna úprava na škodu spotrebiteľa neprijateľne odchylná od zákona, čo zmluvnú podmienku podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, resp. podľa § 53 ods. 1 a 5 Občianskeho zákonníka robí absolútne neplatnou (pozri ďalej). Povedané inak v protiprávnom stave patria zmluvným stranám len sankcie a na tento účel je kogentným určujúcim pravidlom § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3 a § 3a nar.vl. 87/1995 Z.z. Ak by sa žalobca odplatných plnení napriek vyššie uvedenému výkladu neplatnosti dojednania dovoľával aj v čase po jednostrannom mimoriadnom zosplatnení úveru, neprešli by tieto nároky testom citovaných ustanovení Občianskeho zákonníka a nar.vl. Alternatívne (podľa povahy zmluvnej úpravy) subsidiárne ani testom § 53 ods. 4 písm. k) Občianskeho zákonníka.

Úroky za poskytnutie úveru sa na rozdiel od odplaty za akúkoľvek inú odplatnú službu či kúpu tovaru odlišujú tým, že plynutím času narastajú (cena za poskytnutú službu narastá). Dohoda o platení úrokov za úver aj po splatnosti spôsobuje, že takéto úroky v skutočnosti navyšujú cenu za užívanie finančných prostriedkov za obdobie do dohodnutej alebo predčasne vyvolanej doby splatnosti a zneisťujú sankčný mechanizmus úrokov z omeškania. Takto dochádza k obchádzaniu inštitútu iného plnenia na účely aplikácie § 3a ods. 2 nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka.

Z dôvodov vysvetlených a uvedených nižšie, dohoda, podľa ktorej má spotrebiteľ popri úrokoch z omeškania, prípadne ďalších sankciách platiť po splatnosti pohľadávky aj úroky za poskytnutie úveru do splatenia úveru spôsobuje značnú nerovnováhu ku škode spotrebiteľa, predstavuje značné zhoršenie postavenia spotrebiteľa oproti zákonnému pravidlu, ktoré chráni spotrebiteľa v úverových vzťahoch pred nadmerným navýšením dlhu oproti výške úveru. Je nepravdepodobné, že by spotrebiteľ takúto dohodu individuálne vyjednal s dodávateľom, ktorý zaobchádza so spotrebiteľom čestne a rovnocenne (C-415/2011, AZIZ).

Z vyššie uvedených dôvodov súd preto úrok z úveru vo výške 13,4% ročne z istiny úveru zamietol.

Odporcovia s úhradou pohľadávky sú v omeškaní, súd preto zaviazal odporcov aj na zaplatenie úrokov z omeškania zo žalovanej istiny.

Podľa ust. § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania. Výšku úrokov z omeškania stanovuje vykonávací predpis. Vykonávacím predpisom je Vládne nariadenie 87/1995 Z.z.

Podľa § 3 tohto zákonného ustanovenia výška úrokov z omeškania je o 8 percentuálnych bodov vyššia ako zákonom ustanovená úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

V zmysle týchto zákonných ustanovení, keďže odporcovia s úhradou pohľadávky sú v omeškaní, súd preto zaviazal odporcov aj na zaplatenie úrokov z omeškania tak, ako sú vyčíslené vo výroku rozsudku, t.j. 8,25% ročne z istiny 2.815,- eur od 17.3.2014 do 19.12.2014 a naďalej 8,05% úroky z omeškania ročne z istiny 2.771,70 eur od 20.12.2014 do 20.1.2015, z istiny 1.729,17 eur od 21.1.2015 do 27.1.2015, z istiny 2.686,62 eur od 28.2.2015 do 27.3.2015, z istiny 2.644,07 eur od 28.3.2015 do 29.4.2015, z istiny 2.622,50 eur od 30.4.2015 do 18.5.2015, z istiny 1.562,50 eur od 19.5.2015 do 29.6.2015, z istiny 2.475,95 eur od 30.6.2015 do 22.7.2015, z istiny 2.397,73 eur od 23.7.2015 do zaplatenia z istiny úveru tak, ako boli odporcami postupne uhrádzané.

Odporcovia sú v omeškaní aj so zaplatením úrokov z úveru 635,92 eur, preto ich súd v zmysle vyššie citovaných zákonných ustanovení zaviazal na zaplatenie úrokov z omeškania vo výške 8,25% ročne od 17.3.2014 do zaplatenia.

Podľa ust. § 142 ods. 1 O.s.p. účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

Navrhovateľ mal v konaní úspech v prevažnej časti nároku, iba v príslušenstve žalovanej istiny nebol úspešný, preto mu súd priznal uplatnené trovy konania. Tropy pozostávajú zo zaplateného súdneho poplatku 207,- eur, ktoré súd priznal navrhovateľovi a z trov právneho zastúpenia. Tropy právneho zastúpenia pozostávajú z úkonov prevzatie a príprava, návrh, vyjadrenie z 15.5.2015 a 2x účasť na pojednávaní 16.6.2015 a 9.2.2016. Jeden úkon právnej pomoci zo žalovanej istiny činí 179,60 eur a režijný paušál 2x 8,04 eur, 2x 8,39 eur a 1x 8,58 eur + 20% DPH. Tropy právneho zastúpenia celkom 896,20 eur. Túto čiastku súd zaviazal odporcov zaplatiť na účet právneho zástupcu navrhovateľa v zmysle § 149 ods. 1 O.s.p.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Košice - okolie.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O.s.p.,

b/ konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

c/ súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

d/ súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

e/ doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§205a O.s.p.),

f/ rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona, ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na výkon súdneho rozhodnutia.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, pri ktorom vznikla poplatková povinnosť zaplatiť súdne poplatky, trovy trestného konania, pokuty, svedočné, znalečné a iné náklady súdneho konania, vedie sa výkon rozhodnutia z úradnej moci.